

“M’AGRADA COL·LABORAR A FER CIUTAT”

FRANCESC FONTANELLAS

EMPRESARI

REGINA SALANOVA

Jaqueta de pell marró i jersei marró de coll alt. No me l’esperava així, la veritat, però em provoca una agradable sensació de proximitat que, sense voler, em sorprèn. És dilluns al matí i al cafè del Mercantil, com quasi cada dia, ja l’esperaven. Es demana un puret i un descafeïnat de màquina i comença a desplegar uns folis en blanc carregats d’anotacions a mà. Hi ha moltes dates. Amb un gest de complicitat se’ls mira, somriu i justifica: **“És que em comença a fallar la memòria”**.

Francesc Fontanellas (Igualdada, 1931) és aquell igualadí que va començar de zero com a industrial adober i se’n va sortir. Presideix el Cercle Mercantil i la Comunitat d’Usuaris del Rec des del 1986, el Gremi de Blanquers d’Igualdada des del 1991, l’Igualdada Hoquei Club des del 1993, l’Associació de Investigació de las Industrias del Curtido y Anexas (AIICA) des del 1997 i forma part dels Amics de Santa Maria des del 1988. El 2004 celebrarà les noces d’or de Fontanellas i Martí, S.A.

—Fa uns sis anys em van fer una altra entrevista i crec que ara no tinc gaires novetats a dir. Crec que explicaré el mateix. Aquest home està sempre agafat a les presidències, diran...

—Però és veritat!

—És que a la majoria de gent li fa por posar-se a presidir coses! Per a mi ha estat un honor i un repte que entitats tan importants i representatives de la ciutat possessin la seva confiança en mi.

—Per què no li fa por a vostè?

—M’agrada col·laborar a fer ciutat i sempre he comptat amb companys de junta que, amb esforç i dedicació, m’ho han fet molt més fàcil.

—Un empresari blanquer de primera línia i sense tradició.

—Perquè treballem. I ara he tingut la sort que els fills em porten la fàbrica.

—Ha fet els diners treballant. Em pensava que això ja no era possible.

—Em vaig posar en aquest món sense saber què era. Casualitats. Un amic meu, l’Antoni Gili, em va dir un dia que li semblava que el negoci de les adoberies anava molt bé i ens hi vam llançar, juntament amb el meu cunyat, el Josep Martí. Tenia 21 anys.

—A què es dedicava, llavors?

—Treballava amb la meva mare. Tenia una fàbrica de gènere de punt. Però la idea de l’adoberia em va engrescar. Vam començar en una adoberia que tenia l’Antoni Gili: la vam netejar, la vam posar en condicions i vam començar. Però no ens enteníem gaire bé i només vam durar mig any. Llavors vaig continuar amb el meu cunyat.

—Li va jugar alguna mala passada, la inexperiència?

—Havíem llogat una adoberia vella, on encara hi havia escarabats... un desastre... És clar, a uns pobres com nosaltres, qui ens havia de llogar una bona adoberia? Fabricàvem *vaquetilla* natural amb cuir salat país. Però com que no en trèiem bona qualitat, només teníem per-

dues. Després ho vam intentar amb serratges, però tampoc no en vam treure res. Fins que un dia ho vam provar amb cuir sec de l'Àfrica. Va ser la clau: vam aconseguir un article vegetal a baix preu que va tenir una molt bona acceptació al mercat. Si escrivís una biografia sobre aquell temps, la gent se'n riuria!

—En deu tenir moltes anècdotes, d'aquest començament.

—Una vegada tenia les pells a la molineta per fer el *pelambre*, però no sabia com treure-les. Vaig demanar ajuda a l'adober veí i em van dir: "Que te'n fots, noi?". "No en sé", vaig respondre. També recordo una vegada que vaig passar molta vergonya. Havia de fer l'estirat final al taulell amb la boixeta. Em van dir que s'hi havia de donar un aprest amb romàstiga per la carn. I vaig anar a Cal Mitjons, que era una drogueria que tenia de tot, i vaig demanar romàstiga. Es van posar a riure i em van dir que la romàstiga era un pinzell gastat i vaig marxar tot avergonyit. Però amb l'ajuda dels veïns, en especial del senyor Rota i els tècnics de les cases de productes químics, en vaig anar aprenent.

—Molta feina, els primers anys, no?

—Havia de buscar la manera de guanyar-me la vida. Em vaig passar uns anys treballant de dilluns a diumenge. Fins i tot m'enduïa la canalla a la fàbrica! Eren temps difícils, de restriccions d'electricitat, i havia d'anar a treballar a la nit, a fer tot el que no havia pogut fer durant el dia. I, com que no tenia experiència, un cop em van donar una fórmula i la seguia tant al peu de la lletra que, si a la una de la matinada s'havien de descarregar unes pells de la bóta, jo era allà per fer-ho. Més d'una vegada, la meva xicota i la seva germana s'havien quedat assegudes sobre una caixa veient com descarregava la bóta els diumenges!

—Què li deien els seus amics, companys i familiars?

—Quedaven parats, se'n reien una mica. Quan ens vam posar en el món dels adobers, semblava que aquest era un camp tancat per a aquells que

tota la vida havien fet d'adobers. I, és clar, érem nous. "Què fan, aquests, ara?" anaven dient. Es pensaven que acabariem tancant i no els importava gaire el que fèiem. Però van quedar sorpresos...

—No sembla fàcil fer-se un nom a Igualada començant de zero.

—No... No va ser gens fàcil. Amb esforç i constància vam anar millorant la qualitat dels nostres articles. Vam implantar un nou sistema comercial de venda a través de distribuïdors. El 1975 es va retirar de la societat el meu cunyat i vaig continuar sol. Després s'hi van incorporar els meus fills i avui, per sort, són ells els qui s'hi dediquen i hi han donat un impuls molt important. Ara tinc més temps per dedicar-me a altres coses.

—Diuen que els adobers sempre ploren.

—Tenim mala fama, oi? Quan les coses se m'han posat difícils, sempre he tirat endavant.

—Com és que presideix tantes entitats?

—M'agrada fer coses per a la ciutat, no hi ha cap esperit de lucre. De les entitats que presideixo n'estic molt orgullós, però el més difícil és trobar relleus. En alguns llocs hi ha projectes molt llargs i encara falta fer moltes coses. Com a la Comunitat d'Usuaris del Rec. Del Rec se n'encarregava l'Ajuntament. Quan vaig agafar la presidència, no estava ni legalitzat! I encara no ho està. Mira si fa anys que hi treballem.

—Legalitzat? A què es refereix?

—La captació d'aigua que tenim a la resclosa no està legalitzada. És mil·lenària, de tota la vida, però no és legal. Quan m'hi vaig posar, me'l vaig mirar i vaig veure que vessava com una cistella i l'aigua, és clar, no arribava al capdavall. Vam invertir molts milions en la restauració del Rec.

—Quantes vegades ha renyat els adobers, en Jordi Pujol?

—Ens ha renyat alguna vegada... Però han estat renyades afables, perquè ell sap que els blanquers tenim ganes de fer les coses ben fetes i al final hem arribat al nostre objectiu: començar la construcció de la depuradora. A l'acte de la

primera pedra va venir el mateix Jordi Pujol i em va agradar, perquè això significa que ens ho ha beneït.

—I ja no els podrà tornar a renyar.

—En Jordi Pujol ha estat un gran president per a Catalunya, no se'n trobarà cap més com ell, amb les seves característiques. És un gran polític.

—Per què hem tardat tant a tenir una depuradora?

—És complicat, perquè havíem de fer entendre a l'Agència Catalana de l'Aigua que no tenim espai per depurar individualment. Sort que hem tingut en Miquel Vila al Gremi, que és un gran expert en temes de depuració i ha fet un treball de forma desinteressada.

—I a tornar a invertir, oi?

—1.400 milions! En un moment que la indústria passa una crisi important perquè cada vegada hi ha més països que van molt forts. Tenen costos molt més baixos i el tema mediambiental no és tan important com aquí. És una batalla que tenim tots plegats, però crec que ens en sortirem.

—Hi ha un projecte per traslladar els blanquers del Rec a Montbui. Què li sembla?

—També és complicat, perquè primer s'han d'assolir altres objectius. És un procés llarg i potser no el veuré acabar. Traslladar tota una indústria, amb 58 fàbriques adoberes, no és fàcil.

—Li agradaria veure-ho, però?

—Sí, perquè crec que és bo per a la modernització i el creixement de la nostra indústria i per al desenvolupament urbanístic de la ciutat.

—Justament ara, que ha transformat completament la superfície de la seva indústria. I després del llarg procés de La Cotonera...

—Però ha acabat bé.

—I l'ha fet patir.

—Nosaltres vam comprar part de la Colònia Godó per enderrocar-la i fer una ampliació de la fàbrica. Però al final ens vam trobar amb la Cotonera. Volíem fer el mateix, no pas restaurar-la. Però com que no es pot anar en contra

de la voluntat d'una ciutat... Ara, com a mínim, m'agradaria veure-la restaurada ben aviat.

—Per què ha invertit sempre tants diners per la ciutat d'Igualada?

—Quan vaig tenir resolta la meva situació industrial, em venia de gust treballar per la ciutat. M'ha encantat, per exemple, restaurar el Mercantil. Com a anècdota curiosa, recordo que al primer pis hi havia unes graderies de fusta. A sota hi vam trobar un arsenal de la guerra! Fusells, municions... hauríem pogut tenir un drama. Ho vam renovar tot.

—Per què un industrial adober com vostè va voler una televisió i una ràdio?

—Vam ser un grup d'amics, els que vam comprar els drets de TVI. Vam crear la Societat Igualada Comunicació, ens van concedir una freqüència de ràdio, la 101.1. Crèiem que donàvem un servei a la ciutat. Tot i que la gent es pensava que ho feia per raons polítiques...

—I per què se la van vendre?

—Si hagués sabut com acabaria Televisió Igualada, no l'hauria venut. Ara només és un repetidor i, a sobre, els divendres hi posen pel·lícules pornogràfiques...

—No ha volgut mai ser alcalde, amb tantes coses que ha fet per a la ciutat?

—No! I no és aquest el meu esperit. A mi m'agrada entendre'm amb els alcaldes. No sóc socialista, sóc convergent, però si l'alcalde ho fa bé, m'és igual de quin color sigui. I això n'hi ha que no ho entenen. És trist haver de llegir segons quines coses.

—En les seves negociacions amb l'ajuntament d'Igualada, en quin període s'ha sentit més còmode?

—M'he sentit còmode amb tots els alcaldes.

—Quina, de totes les seves aficions, li ha aportat més satisfacció?

—Formar part dels Amics de Santa Maria.

—En quin sentit?

—Perquè l'església de Santa Maria és un edifici molt important per a la ciutat i és un Bé d'Interès Nacional. Hi he dedicat moltes hores.

Vam començar restaurant la teulada i vam acabar restaurant tot l'interior de l'església i les façanes.

—I com és que, sense ser aficionat de l'hoquei, agafés la presidència de l'Igualada Hoquei Club?

—**El que em va fer decidir agafar la presidència no va ser que tinguéssim un equip a la divisió d'honor, sinó els dotze equips d'hoquei base. En aquests dotze equips hi havia 120 joves i crec que és molt important que els joves practiquin un esport. És una afició sana que els manté allunyats d'altres camins. L'hoquei m'ha donat moltes satisfaccions; durant la dècada dels noranta vam aconseguir moltes copes.**

—I a partir de l'any 2000?

—**No es pot estar sempre guanyant. Hi ha hagut canvis i s'ha hagut de començar un nou projecte, que encara ha de donar els seus fruits. Esperem que aquesta temporada guanyem algun títol i puguem tornar a l'època daurada dels anys 90.**

—És del Barça?

—**Del futbol, sí.**

—I no li fa mal, ser del Barça?

—**Del futbol, no. L'únic que em dol és la manera com s'ha comportat amb l'hoquei...**

REGINA SALANOVA I BAUTISTA (Igualada, 1979). Llicenciada en Periodisme. Ha treballat a RAC 1, Onda Rambla Centre i Televisió Igualada i ha col·laborat a Ràdio Nova de Vilanova del Camí i *La Veu de l'Anoia*. Actualment treballa a l'agència de comunicació Ulled de Barcelona i col·labora al *Diari d'Igualada-Regió7*, on és la responsable de la secció d'entrevistes.

